

Lapin liitto

Itä-Lapin kuntayhtymän (Kemijärvi, Salla, Posio, Savukoski ja Pelkosenniemi) lausunto aiheesta:

Lapin maaseutuohjelmasta EU-ohjelmakaudelle 2021 - 2027

Lapin liitto on pyytänyt 11.10.2019 sähköpostitse Itä-Lapin kuntayhtymältä lausuntoa Lapin maaseutuohjelmasta EU-ohjelmakaudelle 2021 - 2027.

Näkemyksiä ohjelmaan ovat antaneet kuntalaiset, aluekehittäjät, rahoittajat, yrittäjät, eri toimialojen asiantuntijat, tutkijat, koulutuksen edustajat ja muut Lapin maaseudun kehittämisestä kiinnostuneet tahot.

Mielestämme ohjelma on kattava ja oikeasisältöinen. Arvostamme sitä, että kestävä kehitys ja elinvoimaisuus ovat koko ohjelman läpileikkaavia arvoja. Haluaisimme kuitenkin korostaa seuraavien näkökulmien painoarvoa.

Maaseutuohjelmassa tavoitteet ja toimenpiteet on jaettu kolmeen eri teemaan vision mukaisesti; kestävä voima, luonnon aarreaitta ja rajaton rohkeus. Kaikki nämä tavoitteet ja toimenpiteet ovat hyviä, mutta mielestämme ohjelmassa tulisi keskittyä alueen kaikista tärkeimpiin keihäänkärkiin; esimerkiksi matkailu, luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen, osaaminen ja modernit helposti saavutettavat palvelut. Lisäksi maaseutuohjelmassa tulee näkyä selkeämmin strateginen ote. Tavoitteille ja toimenpiteille tulee asettaa selkeät tavoitteet.

Alueen pitovoiman lisäksi on tärkeää kehittää myös alueen vetovoimaa. Mikäli Itä-Lapin seutukunnan suurhankkeet Sokli ja biojalostamo toteutuvat, tarvitaan työvoimaa myös muualta Suomesta ja kv-markkinoilta. Alueen pito- ja vetovoiman tärkeänä tekijänä on myös perus- ja toisen asteen koulutuksen säilyminen alueella. Mielestämme näitä asioita tulisi korostaa ohjelmassa enemmän.

Kiertotalouden laaja hyödyntäminen sekä fossiilisten energialähteiden korvaaminen uusiutuvilla energialähteillä korostuvat ilmastonmuutoksen hillinnässä. Ohjelmassa onkin tuotu hyvin esille Lapin raaka-aineet ja energiapotentiaali sekä näiden hyödyntämispotentiaali. Mielestämme ohjelmassa olisi kuitenkin hyvä ottaa huomioon myös soiden hyödyntäminen esimerkiksi turvetuotannossa. Lisäksi myös muiden raaka-aineiden, kuten rahkasammaleen ja kasvatuorpeen kotimainen kysyntä kasvaa ja tulevaisuudessa näille on myös globaalia kysyntää ruuan tuotannossa.

Kaupallisen kalastuksen lisäämiselle olisi Lapissa hyvät mahdollisuudet, mutta ongelmana on uusien kalastajien houkutteleminen alueelle. Ammattimaisen kalastuksen kehittämistä tulee nostaa enemmän esille, sillä se tukee myös lähiruuan huomioimista ja kehittämistä koko Lapin maakunnassa. Kalatalouden kehittämisessä

tulee huomioida myös muiden elinkeinojen kuten matkailun tuomia mahdollisuuksia. Kalastusmatkailussa Suomen esilläolo on tähän saakka ollut varsin vähäistä ja sen tunnettuutta kansainvälisenä kalastusmatkailun kohdemaana tulee kehittää.

Lapin matkailun sesonkivaihtelut ovat edelleen hyvin suuret. Lapin vahvasti talvipainotteista matkailubrändiä tulee kehittää ja rakentaa siten, että se laajenee kohti ympärivuotisuutta. Matkailun ympärivuotisuus tasoittaisi sesonkivaihtelua ja se mahdollistaisi ympärivuotisen työllistymisen. Lumettoman ajan kasvu nojaa vahvasti kansainvälisten asiakkaiden kasvuun ja vastuullista lähimatkailua tulisikin korostaa enemmän. Lapin erilaisia alueita käsittävällä maaseudulla on luontaisesti tarjottavaa ja ponnistus pohjaa matkailun kehittämiseen. Kesä- ja ympärivuotisen matkailun kehittymisen tarvitaan matkailukeskusten ja maaseudun yhteistyötä, tuotteistamista ja verkostoitumista entistä enemmän.

Saavutettavuus on Itä-Lapin seutukunnan kehittymisen keskeisin tekijä. Alueella on pitkät etäisyydet, heikot jatkoyhteydet ja toimimattomat matkaketjut. Ilmastokysymyksien seurauksena rataliikenteellä tulee olemaan entistä suurempi merkitys. Kemijärven rautatieasema sijaitsee tunnin säteellä kaikista Itä-Lapin kunnista ja sen merkitys alueen kehittymiselle on huomattava. Henkilöjunaliikenne on turvattu Kemijärvellä. Kelkkareittien ylläpito ja rakentaminen on huomioitava ohjelmassa. Kelkkailu merkityillä reiteillä tukee ohjelman kestävän kehityksen teemaa. Myös tiestön kunnossapitoon ja parantamiseen on kiinnitettävä huomiota. Esimerkiksi Sokli - Martti -tie ja Kantatie 82 Vikajärvi - Kemijärvi -tien peruskorjaukset ovat tärkeitä tekijöitä alueen investointisuunnitelmien toteutumisessa. Riittävät liikenneyhteydet ja hyvät tieverkot luovat mahdollisuuden matkailun kehittämiseksi sekä alueelliselle pito- ja vetovoimalle.

Riittävät ja hyvät datayhteydet koko Lapissa on varmistettava. Mobiiliyhteydet eivät tulevaisuudessa riitä, vaan on saatava kattava laajakaistaverkko 5G verkoston tueksi. Kapasiteetiltaan varmat ja toimivat tietoliikenneyhteydet ovat matkailijoille, asukkaille, yrityksille, etäopiskelijoille sekä etätyötä tekeville ensiarvoisen tärkeitä. Hyvillä datayhteyksillä on suuri merkitys alueen veto- ja pitovoimalle sekä maaseudun palvelurakenteen ja elinkeinojen kehitykselle. Pienillä paikkakunnilla tämä asia ei kehity markkinavetoisesti.

ITÄ-LAPIN KUNTAYHTYMÄ

Lea Koskela

yhtymähallituksen pj.

Dina Solatie

johtaja